

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžo/37/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015200221
Dátum vydania rozhodnutia: 19.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200221.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: F. Z., U., právne zastúpenej: Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o., Hlavná 6, Šaľa, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Prešove, Krajský dopravný inšpektorát, Pionierska 33, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-PO-KDI3-101/2014-P zo dňa 19.12.2014, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6S/10/2015-43 zo dňa 17. decembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6S/10/2015-43 zo dňa 17. decembra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-PO-KDI3-101/2014-P zo dňa 19.12.2014, ktorým zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu v Levoči, Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Poprade (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“ alebo prvostupňový správny orgán“) č. ORPZ-PP-ODI3-116/2013-P zo dňa 29.09.2014.

Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že predmetom preskúmania je rozhodnutie správneho orgánu, ktorým uznal žalobkyňu vinnou zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona o priestupkoch tým, že porušila ustanovenie § 21 ods. 1 s poukazom na § 137 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Konštatoval, že žalobkyňa v žalobe nenamietala zistený skutkový stav, ani nepoprela, že sa nedopustila uvedeného priestupku. Namietala procesný postup prvostupňového správneho orgánu spočívajúci v prejednaní priestupku v jej neprítomnosti, čo malo mať za následok porušenie jej práva ako účastníčky konania v zmysle § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch. Ustálil, že

rozhodujúcou otázkou bolo posúdenie, či v priestupkovom konaní boli správnym orgánom dodržané procesné práva žalobkyne ako obvinenej z priestupku.

Z obsahu administratívneho spisu krajskému súdu vyplynulo, že žalobkyňa predvolanie na ústne pojednávanie o priestupku, ktoré bolo zaslané prostredníctvom Slovenskej pošty na ňou uvedenú korešpondenčnú adresu, osobne prevzala dňa 12.09.2014, o čom svedčí návratka s vyznačeným dátumom prevzatia a podpisom žalobkyne. Termín pojednania priestupku bol správnym orgánom stanovený na deň 29.09.2014 o 10.00 hod. V zaslanom predvolaní bola žalobkyňa riadne poučená aj o možnosti pojednania priestupku v jej neprítomnosti v prípade, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie o priestupku alebo ak sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez vážneho dôvodu. Tvrdenie žalobkyne, že sa dňa 19.09.2014 dostavila na ODI v Levoči za účelom ospravedlnenia svojej neúčasti na ústnom pojednávaní o priestupku, a že nechala písomný odkaz so svojim telefónnym číslom, aby ju správny orgán kontaktoval za účelom zmeny termínu ústneho pojednania, nie je podložená žiadnym dôkazným prostriedkom. Spisový materiál neobsahuje vyššie uvedený písomný odkaz, ktorý mala žalobkyňa správnemu orgánu zanechať.

V ďalšom súd prvého stupňa poukázal na to, že žalobkyňa už v minulosti telefonicky kontaktovala správny orgán, o čom svedčia úradné záznamy zo dňa 02.08.2013, 09.08.2013, 11.09.2013 a 03.10.2013, za účelom ospravedlnenia svojej neúčasti na ústnom pojednávaní o priestupku dňa 02.08.2013, pričom takouto formou dosiahla zmenu termínu ústneho pojednania.

Zdôraznil, že žalobkyňa bola v zaslanom predvolaní riadne poučená o spôsobe ospravedlnenia neúčasti a následnej dohody iného termínu ústneho pojednania prostredníctvom telefonátu na uvedené telefónne čísla. Napriek uvedenej telefonickej možnosti žalobkyňa nepovažovala za potrebné, aj keď o tejto možnosti mala vedomosť, a v minulosti ju úspešne využila, kontaktovať správny orgán a oznámiť mu príčiny, ktoré jej bránia v osobnej účasti na ústnom pojednávaní. Žalovaný vzhľadom na tieto skutočnosti vyhodnotil postup žalobkyne ako nedostatočný vo vzťahu k ospravedlneniu svojej neúčasti na ústnom pojednávaní o priestupku a k možnosti využitia svojho dispozičného práva vyplývajúceho z § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch.

Žalobkyňa mala zvoliť takú formu a spôsob ospravedlnenia sa z neúčasti na pojednaní priestupku, či oznámenia vážnych dôvodov, ktorou by správnemu orgánu tieto skutočnosti oznámila riadne a včas tak, ako to predpokladá § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch. Ak sa jej nepodarilo osobne kontaktovať správny orgán dňa 19.09.2014, mala možnosť ešte v priebehu 10 dní spojiť sa s ODI v Levoči telefonicky, mohla ospravedlniť svoju neúčasť podaním predloženým priamo na správnom orgáne v podateľni alebo daným na poštovú prepravu. Ak by bolo písomné ospravedlnenie podané ako list I. triedy, správnemu orgánu by bol doručený nasledujúci pracovný deň.

Zhodnotil, že správne orgány postupovali v súlade s ustanoveniami zákona o priestupkoch, keď pojednali priestupok žalobkyne bez jej účasti, pretože na takýto postup boli splnené podmienky. Žalobkyňa, hoci bola riadne predvolaná, sa v dohodnutý termín nedostavila bez náležitého ospravedlnenia či dôležitého dôvodu, pretože sa neospravedlnila riadne a včas a nepreukázala žiadne dôvody brániace zúčastniť sa na pojednaní, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako dôležité. V správnom, teda aj priestupkovom konaní sa predpokladá súčinnosť účastníkov konania so správnym orgánom. Účastník správneho konania nemá len procesné práva, ale je aj nositeľom procesných povinností, ktoré sledujú zabezpečenie nerušeného priebehu správneho konania. Žalobkyňa svoje právo zúčastniť sa ústneho pojednania priestupku nevyužila tým, že sa nedostavila na pojednávanie bez dôležitého dôvodu a riadneho a včasného ospravedlnenia. Právo účastníka konania vyplývajúce z § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch je dispozičným právom a je na jeho vlastnom rozhodnutí, či toto právo využije alebo nie. Správny orgán konajúci vo veci, aj keď má k dispozícii telefónne číslo účastníka konania, nie je povinný pred rozhodnutím vo veci v stanovenom termíne pojednania priestupku zisťovať alebo preverovať, či účastník konania má v úmysle sa osobne zúčastniť ústneho pojednania o priestupku alebo nie.

Žalobkyňa v žalobe namietala, že bola ukrátená na svojich právach tým, že prvostupňový správny orgán

v rozpore s § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch prejednal priestupok v jej neprítomnosti, čím jej odňal možnosť k veci sa vyjadriť a využiť svoje práva na obhajobu. Z judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že prejednanie priestupku v neprítomnosti obvineného, hoci bol riadne na ústne pojednávanie predvolaný, nemožno považovať za porušenie práva obvineného na obhajobu v zmysle § 73 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, a nie je samo o sebe dôvodom pre zrušenie rozhodnutia o priestupku súdom (48/1996 ZSP).

Krajský súd ďalej uviedol, že posúdenie otázky, či ospravedlnenie obvineného z priestupku na ústnom pojednávaní o prejednaní priestupku je náležité a je z dôležitého dôvodu, patrí výlučne do právomoci správneho orgánu, ktorý prejednáva priestupok v priestupkovom konaní, pričom poukázal na takýto právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v rozsudku sp. zn. 2Sž -o-KS 92/2006 zo dňa 20. júna 2007.

Z ustanovenia § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch vyplýva, že zákonodarca neponechal na uvážení správneho orgánu, či bude, alebo nebude prejednávať priestupok na ústnom pojednávaní. Správny orgán je povinný nariadiť ústne pojednávanie na prejednanie priestupku. Na druhej strane ponechal na uvážení správneho orgánu, aby vyhodnotil, či dôvod, ktorým obvinený z priestupku zdôvodnil svoju neúčast' na ústnom pojednávaní je dôležitý. Pri hodnotení dôležitosti dôvodu postupuje správny orgán v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov zakotvených v § 34 ods. 5 Správneho poriadku. Prejednanie veci a rozhodnutie v prípade neprítomnosti obvineného z priestupku musí odôvodniť v odôvodnení rozhodnutia.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že správny orgán v súlade s pravidlami logického uváženia svoj postup v rozhodnutí náležité odôvodnil a rozhodnutie je v tejto časti preskúmateľné a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Žalobkyňa podala v zákonnej lehote odvolanie proti rozsudku krajského súdu v celom rozsahu z dôvodu podľa § 205 odsek 2 písm. f), nakoľko rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobkyňa podanou žalobou poukazovala na závažné procesné pochybenie prvostupňového správneho orgánu spočívajúce v prejednaní priestupku v jej neprítomnosti, čím jej malo byť zmarené uplatnenie jej subjektívneho práva ako obvinenej z priestupku vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa jej kladú za vinu a k dôkazom o nich (právo obvineného z priestupku garantované ustanovením § 73 odsek 2 Zákona o priestupkoch). Žalobkyňa mala a naďalej má za to, že toto namietané pochybenie prvostupňového správneho orgánu je takej intenzity, že ide o vadu, ktorá mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia, pretože napriek tomu, že neboli splnené zákonné podmienky na prejednanie veci v neprítomnosti žalobkyne ako obvinenej z priestupku, prvostupňový správny orgán tak učiniť, t. j. prejednal vec a rozhodol v neprítomnosti žalobkyne ako obvinenej z priestupku. Z uvedených dôvodov mali byť rozhodnutia správnych orgánov zrušené.

V reakcii na napadnuté rozhodnutie uviedla, že počas celého priestupkového konania popierala svoju vinu, t. j. popierala, že sa dopustila uvedeného priestupku, z ktorého spáchania bola uznaná vinnou. Rovnako namietala aj nedostatočné zistenie skutkového stavu, a mala za to, že tento nedostatok konania nebol vyvrátený ani argumentáciou druhostupňového správneho orgánu, ktorý zamietol odvolanie žalobkyne. Dodala však, že v žalobe nenamietala zistený skutkový stav nie preto, že by voči nemu nemala žiadne námietky, ale preto, že svoje námietky voči zistenému skutkovému stavu chcela uplatniť v konaní pred správnym orgánom po zrušení rozhodnutí súdom a vrátení veci správny orgán. V tejto súvislosti tiež poukázala na úlohu súdu v správnom súdnictve tak ako ju vymedzuje odborná literatúra.

Poukázala na odôvodnenia napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva, že prvostupňový súd v rozhodujúcej otázke o dôvodnosti, resp. nedôvodnosti žaloby zaujal rovnaké právne stanovisko ako druhostupňový správny orgán, t. j. konanie žalobkyne vyhodnotil ako nedostatočné vo vzťahu k ospravedlneniu svojej neúčasti na ústnom prejednaní priestupku, z ktorého dôvodu mali byť splnené

podmienky na prejednanie priestupku bez jej prítomnosti. Mala za to, že nezloženie odkazu do spisu, resp. nevyhotovenie úradného záznamu nemôže byť na jej ujmu (ktorá sa prejavila v zamietnutí žaloby).

Poznamenala, že zanechanie písomného odkazu so žiadosťou o náhradný termín ústneho prejednanie priestupku spolu s telefónnym číslom na žalobkyňu, možno z objektívneho hľadiska považovať sa dostatočné z hľadiska ospravedlnenia. Žalobkyňa sa po jeho zanechaní v dobrej viere dôvodne domnievala, že odkaz bude odovzdaný a konajúci príslušník ju bude spätne kontaktovať a dohodnú spolu náhradný termín. Osobné dostavenie sa na OPI Levoča dňa 19.09.2014 a zanechanie písomného odkazu s telefonickým kontaktom žalobkyňa dôvodne považovala za náležité, za účelom dosiahnutia zmeny termínu ústneho pojednávania, a preto nepovažovala ďalej za potrebné využiť iné formy a spôsoby ospravedlnenia. Výpočet alternatívnych spôsobov a foriem ospravedlnenia, na ktoré poukazuje prvostupňový súd žalobkyňa samozrejme nespochybňuje, to však ale neznamená, že žalobkyňa bola povinná využiť výlučne niektorý zo spôsobov ospravedlnenia uvedených vo výpočte. Žalobkyňa využila inú formu ospravedlnenia (taktiež prípustnú) - osobné dostavenie sa na OPI so zanechaním písomného odkazu s telefónnym číslom a zotrváva na svojom presvedčení, že toto ospravedlnenie bolo dostatočné, a malo sa naň v rámci správneho konania prihladať, z ktorého dôvodu neboli splnené podmienky na ústne prejednanie priestupku v jej neprítomnosti v zmysle § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyjadrila nesúhlas so záverom prvostupňového súdu, že „svoje právo zúčastniť sa ústneho prejednanie priestupku nevyužila tým, že sa nedostavila na pojednávanie bez dôležitého dôvodu a riadneho a včasného ospravedlnenia.“

Žalobkyňa mala jednoznačne záujem na tom, aby sa zúčastnila ústneho prejednanie priestupku, na ktorom by sa mohla vyjadriť k zistenému skutkovému stavu (čo preukázala svojho osobnou účasťou na OPI Levoča dňa 19.09.2014). Opätovne zdôraznila, že uvedeným nesprávnym postupom prvostupňového správneho orgánu bolo porušené aj jej ústavné právo garantované článkom 48 ods. 2 Ústavy SR.

V ďalšom poukázala na niektoré nezrovnalosti priestupkového spisu. Zo Záznamu o dopravnej nehode zo dňa 15.06.2013 16:37 vyplýva, že účastníci dopravnej nehody zhodne podpísali záznam, kde bola vina určená na strane R. B. (nie na strane žalobkyne), ktorý svojím podpisom na mieste nehody priznal, že vozidlo riadil, že sa dostal do protismeru a že je vinnikom nehody. Tento záznam bol podpísaný oboma účastníkmi nehody. V spise sa však nachádza aj Záznam dopravnej nehody - Doplnenie - oprava zo dňa 26.06.2013 06:25 (t. j. 11 dní po nehode), kde je už ako vinník dopravnej nehody („zodpovedný subjekt“) uvedená žalobkyňa. Tento druhý „opravený“ záznam však nie je podpísaný ani jedným účastníkom nehody a nie je zrejmé na základe čoho bol vyhotovený tento druhý „opravený“ záznam. Navyše tento druhý „opravený“ záznam obsahuje viaceré chyby - konkrétne čas dopravnej nehody v bode 2 (Opísanie udalosti) - namiesto 13:00 hod. je uvedený čas 15:00 hod. a tiež rovnaký bod obsahuje nezrovnalosť vtom zmysle, že namiesto „vozidlo.....ktoré viedla vodička F. Z.....nedalo prednosť vozidlám idúcim po komunikácii“ malo byť uvedené správne „vozidlo.....,ktoré viedla vodička F. Z.....nedalo prednosť vozidlu prechádzajúcim cez plnú čiaru a idúcim v protismere“. O tomto svedčí aj príloha -zápisnica o obhliadke miesta dopravnej nehody, kde je vyznačený smer jazdy vodiča R. B. (cez plnú čiaru a v protismere).

V intenciách uvedených skutočností mala za zrejmé, že žalobou napadnuté rozhodnutia správnych orgánov v medziach žaloby nie sú v súlade so zákonom, a preto prvostupňový súd nesprávne právne posúdil vec, keď boli podľa jeho názoru naplnené podmienky prejednanie priestupku v neprítomnosti žalovanej v zmysle § 74 ods. 1 Zákona o priestupkoch. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd zrušil žalobou napadnuté rozhodnutia správnych orgánov a vec vrátil žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala náhradu trov konania.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne vyjadril v podaní zo dňa 04.03.2016, v ktorom uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s rozhodnutím krajského súdu. K obsahu podaného odvolania a opakovaným tvrdeniam, resp. námietkam žalobkyne zastáva nemenné stanovisko a zároveň trvá na všetkých

skutočnostiach uvedených vo svojich doterajších vyjadreniach v danej veci - t. j. jednak v samotnom rozhodnutí o odvolaní a následne aj vo vyjadrení k žalobe v uvedenej veci zo dňa 28.04.2015, kde sa podrobne vyjadril k jednotlivým tvrdeniam žalobkyne, opakovane uvádzaným aj v podanom odvolaní voči rozsudku krajského súdu. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 19.04.2017 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, t. j. najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi. V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. súd preskúma aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu, podľa procesných a hmotno-právnych noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom prepísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon o priestupkoch“), priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona o priestupkoch, priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, pri ktorej inému ublíži na zdraví alebo inému spôsobí škodu na majetku.

Podľa § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch, obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi ani k priznaniu ho nemožno donucovať.

Podľa § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch, o priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávajúce. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávajúce, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok, ktorým krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona o priestupkoch, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného, je otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojom odôvodnení následne obmedzí iba na doplnenie svojich doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ktorým bola žalobkyňa uznaná za vinnú zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona o priestupkoch.

Zákon o priestupkoch v ustanovení § 73 ods. 2 <. zakotvuje základné procesné práva a povinnosti obvineného z priestupku. V porovnaní so všeobecným správnym konaním, ktoré je upravené v zákone č. 71/1967 Zb. <. o správnom konaní, poskytuje obvinenému z priestupku širšie procesné práva. Predovšetkým zakotvuje zásadu prezumpcie nevinoty. Obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi, ani k priznaniu nemôže byť donucovaný. Realizácia zásady prezumpcie nevinoty znamená, že správny orgán je povinný dokázať vinu obvineného z priestupku a ak sú o nej pochybnosti, musí rozhodnúť v prospech vinníka (in dubio pro reo).

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného, má odvolací súd za preukázané, že prvostupňovým rozhodnutím č. ORPZ-PP-ODI3-116/2013-P zo dňa 29.09.2014 správny orgán rozhodol o tom, že žalobkyňa je vinná zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona o priestupkoch, ktorého sa dopustila tým, že dňa 15.06.2013 v čase o 13.00 hod. viedla osobné motorové vozidlo továrenskej značky Opel Astra, ev. č.: K. v smere od odstavnej plochy pri predajni syrov v obci Spišský Hrhov ku križovatke ciest miestnej komunikácie a cesty I. triedy č. 18, pričom chcela odbočiť s vozidlom smerom na Levoču, kde prešla popri odstavenom vozidle autoškoly, ktoré míjala sprava, kde následne prešla cez jazdný koridor pre vozidlá odbočujúce z miestnej komunikácie na hlavnú cestu smerom do Prešova a následne prešla s vozidlom do protismerného jazdného koridoru, kde nedala prednosť motorovému vozidlu Škoda Octavia, ev.č.: F., ktoré v tom čase viedol vodič R. B. zo Spišského Hrhova, ktorý pred

zrážkou odbočoval z hlavnej cesty 1718 v smere od Prešova na miestnu komunikáciu do Spišského Hrhova a svojou prednou časťou vozidla narazila do ľavej prednej časti vozidla Škoda Octavia s tým, že pri dopravnej nehode k zraneniu osôb nedošlo, u vodičov bola vykonaná dychová skúška, ktorou nebolo zistené požitie alkoholických nápojov a predbežná škoda pri dopravnej nehode vznikla cca. 4.000,- €, za čo jej bola podľa § 22 ods. 2 písm. c) zákona o priestupkoch uložená pokuta vo výške 150 Eur.

O odvolaní žalobkyne proti prvostupňovému správne rozhodnutiu rozhodol žalovaný v napadnutom rozhodnutí tak, že odvolanie žalobkyne zamietol a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil. Dôvodil tým, že po dôslednom oboznámení sa s celým spisovým materiálom, nevzhladol nijaký relevantný zákonný dôvod na zmenu napadnutého prvostupňového rozhodnutia, prípadne jeho zrušenia a vrátenia veci prvostupňovému správne orgánu na ďalšie konanie. Mal za to, že prvostupňový správny orgán rešpektujúc ustanovenia zákona o priestupkoch, zákona o správnom konaní a jeho zásad, na základe úplne a presne zisteného skutkového stavu dospel k správne záveru, a síce že priestupok sa stal tak, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia a priestupku sa dopustila obvinená. Dodal, že spáchanie uvedeného priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky žalobkyňou je potvrdené dôkazmi získanými počas obhajobovania veci vo vzájomnej súvislosti so závermi spracovaného znaleckého posudku č. 09/2014 znalca Ing. N.. Tiež konštatoval, že nemal dôvod zmeniť uloženú sankciu, nakoľko táto bola uložená v súlade so zákonom a jej výška je primeraná porušeniu právneho predpisu tak, ako to prvostupňový orgán dostatočne uviedol a odôvodnil vo svojom rozhodnutí.

Krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne voči preskúmanému rozhodnutiu žalovaného s konštatovaním, že správne orgány postupovali v súlade s ustanoveniami zákona o priestupkoch, keď prejednali priestupok žalobkyne bez jej účasti z dôvodu, že na takýto postup boli splnené podmienky s tým, že správny orgán v súlade s pravidlami logického uváženia svoj postup v rozhodnutí náležite odôvodnil a rozhodnutie je v tejto časti preskúmateľné.

V správne súdnictve sa súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Súd pri preskúmaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis. Pre súd je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. V správne súdnictve súd preskúmava výlučne zákonnosť právoplatného rozhodnutia. V danej veci súd skúmal, či v priestupkovom konaní boli dodržané procesné práva žalobkyne ako obvinenej z priestupku. Odvolací súd však dáva do pozornosti, že žalobkyňa ako obvinená z priestupku má popri rozsiahlych procesných právach v priestupkovom konaní aj procesné povinnosti.

Pre odvolací súd bolo v konaní nesporné, že žalobkyňa sa priestupku dopustila tak, ako to bolo ustálené správne orgánmi s poukazom na skutočnosť (tak ak to ustálil už súd prvého stupňa), že žalobkyňa v žalobe nenamietala zistený skutkový stav, ani nepoprela, že sa nedopustila predmetného priestupku, dokonca ani nepredložila dôkaz, ktorý by spochybňoval jej vinu, vytýkala však, že neboli splnené podmienky na prejednanie priestupku v jej neprítomnosti. Rozsahom žalobných námietok je viazaný aj odvolací súd, preto na námietky, uplatnené v odvolaní, ktoré mohli byť namietané už v žalobe, nemohol prihliadať.

Z napadnutého rozsudku krajského súdu ako aj z koncipovania jednotlivých odvolacích dôvodov žalovanej je zrejmé, že ústrednú úlohu v predmetnej veci zohrala interpretácia ustanovenia § 74 ods. 1 <. zákona o priestupkoch v spojení s ust. § 73 ods. 2 <. zákona o priestupkoch. Odvolací súd tak ustálil, že spornou a pre rozhodnutie vo veci kľúčovou otázkou, bolo posúdenie dodržania procesných práv žalobkyne ako obvinenej z priestupku v priestupkovom konaní, konkrétne práva zúčastniť sa na ústnom prejednaní priestupku, zo spáchania ktorého bola obvinená a následne aj uznaná za vinnú.

Prejednanie priestupku v neprítomnosti obvineného upravuje ustanovenie § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch tak, že stanovuje ústne prejednanie priestupku správnym orgánom v prvom stupni s tým, že v neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

V prejednávanej príhode má odvolací súd z pripojeného administratívneho spisu za preukázané, že podaním zo dňa 04.09.2014 označeným ako „Predvolanie podľa §-u 41 ods. 1 Zákona č. 71/1967 Zb., o správnom konaní“ bola žalobkyňa predvolaná na správny orgán prvého stupňa na deň 29.09.2013 o 10.00 hod za účelom prejednania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorého sa mala dopustiť dňa 15.06.2013 v obci Spišský Hrhov. V predvolaní bola poučená, že v prípade nemožnosti dostaviť sa v stanovenom termíne sa má telefonicky skontaktovať so správnym orgánom na ním uvedených číslach za účelom dohodnutia iného termínu. Zároveň bola poučená o možnosti prejednaní veci bez jej prítomnosti, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie o priestupku alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez vážneho dôvodu. Správny orgán ju poučil aj o možnosti uloženia poriadkovej pokuty a o predvedení na pojednávanie. Uvedené predvolanie na ústne pojednávanie o priestupku bolo žalobkyni doručené prostredníctvom poštového podniku (Slovenská pošta a.s.) na ňou uvedenú adresu, kde si zásielku prevzala dňa 12.09.2014, o čom svedčí doručka s dátumom prevzatia podpísaná žalobkyňou.

Odvolacie námietky žalobkyne, ktorými spochybňovala vecnú správnosť napadnutého rozsudku a zákonnosť rozhodnutia žalovaného spočívali v poukaze na závažné procesné pochybenie prvostupňového správneho orgánu spočívajúce v prejednaní priestupku v jej neprítomnosti. Argumentácia žalobkyne bola založená v podstate na tých istých základoch ako žaloba, a to, že sa dňa 19.09.2014 osobne dostavila na správny orgán prvého stupňa, kde zanechala písomný odkaz so žiadosťou o náhradný termín ústneho pojednávania priestupku spolu s telefonickým kontaktom, vzhľadom na čo sa domnievala, že jej odkaz bude odovzdaný a konajúci príslušník ju bude späť kontaktovať a dohodnú sa na náhradnom termíne. Uvedený spôsob komunikácie so správnym orgánom považovala žalobkyňa za náležitý za účelom dosiahnutia zmeny termínu ústneho pojednávania, preto nevyužila iné formy ospravedlnenia. Na základe uvedeného bola presvedčená, že jej ospravedlnenie bolo dostatočné a malo sa naň v rámci správneho konania prihliadnuť.

Vo svetle uvedeného odvolací súd konštatuje, že z pripojeného spisového materiálu žalovaného vyplýva, že žalobkyňa už v minulosti kontaktovala správny orgán prvého stupňa za účelom ospravedlnenia svojej neúčasti na ústnom pojednávaní o priestupku, a to formou telefonického rozhovoru, o čom svedčia úradné záznamy zo dňa 02.08.2013, 09.08.2013, 11.09.2013 a 03.10.2013, pričom žalobkyňa vo všetkých uvedených prípadoch dosiahla zmenu termínu ústneho pojednávania.

Zároveň odvolací súd uvádza, že v celom spisovom materiáli sa nenachádza žiadna zmienka o osobnej návšteve žalobkyne na prvostupňovom správnom orgáne, ani žiaden písomný doklad, ktorý by preukazoval jej tvrdenie o snahe zmeniť stanovený termín ústneho pojednávania o priestupku, na ktorý bola riadne predvolaná. Odvolací súd na základe uvedeného nemôže postup žalobkyne vyhodnotiť ako korektný prístup k správnejmu orgánu v snahe pokúsiť sa dohodnúť so správnym orgánom iný termín ústneho pojednávania. V zmysle uvedeného neostáva odvolaciemu súdu iné, ako konštatovať vecnú a právnu správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý v odôvodnení uviedol: „Žalobkyňa mala zvoliť takú formu a spôsob ospravedlnenia sa z neúčasti na prejednaní priestupku, či oznámenia vážnych dôvodov, ktorou by správnejmu orgánu tieto skutočnosti oznámila riadne a včas tak, ako to predpokladá § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch. Ak sa jej nepodarilo osobne kontaktovať správny orgán dňa 19.09.2014 mala možnosť ešte v priebehu 10 dní spojiť sa s ODI v Levoči telefonicky, mohla ospravedlniť svoju neúčasť podaním predloženým priamo na správnejmu orgáne v podateľni alebo daným na poštovú prepravu. Ak by bolo písomné ospravedlnenie podané ako list I. triedy, správnejmu orgánu by bol doručený nasledujúci pracovný deň.“

Tým, že žalobkyňa nepostupovala v načrtnutom smere spôsobilá, že správny orgán prvého stupňa bol oprávnený prejednať priestupok v jej neprítomnosti. Keďže žalobkyňa v danej veci nevyužila svoje procesné právo zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a nespĺnila si ani svoje procesné povinnosti, správny orgán v súlade so zákonom o priestupkoch rozhodol v jej neprítomnosti.

Odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť, že v prerokúvanom prípade len tvrdenia žalobkyne, ktorá namietala, že náležitým a dostatočným spôsobom ospravedlnila svoju neúčast' na ústnom pojednávaní o priestupku, stála proti dôkazným prostriedkom obsiahnutým v spisovom materiáli, ktoré v zásade neboli spochybnené. Odvolací súd tak považoval námietky žalobkyne uvedené v odvolaní za nedôvodné.

Správne orgány a teda aj žalovaný správne vyhodnotili dôkazy a zistili, že žalobkyňa sa svojím konaním dopustila priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona o priestupkoch. Rovnako správne postupovali, ak priestupok prejednali v neprítomnosti žalobkyne vzhľadom na absenciu náležitého ospravedlnenia sa.

Odvolací súd v súvislosti s prejednávanou vecou poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (48/1996 ZSP, 01.04.1996), z ktorého vyplýva, že „prejednanie priestupku v neprítomnosti obvineného, hoci bol riadne na ústne pojednávanie predvolaný, nemožno považovať za porušenie práva obvineného na obhajobu v zmysle § 73 ods. 2 <. zákona SNR č. 372/1990 Zb. <. o priestupkoch a nie je samo osebe dôvodom pre zrušenie rozhodnutia o priestupku súdom.“

Odvolací súd má zato, že krajský súd dospel k správnym a nepochybným záverom o zákonnosti rozhodnutia žalovaného i jemu predchádzajúceho rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa. Nemožno nič vyčítať krajskému súdu, ktorý sa podrobne zaoberal všetkými žalobnými námietkami a dospel k správne názoru, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona, pričom svoj právny záver, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, aj náležitým spôsobom odôvodnil.

Žalobkyňa neuviedla v odvolaní žiadne nové skutočnosti, ktoré by záver o zákonnosti rozhodnutí a postupov vyvrátili, jej odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a preto s poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobkyňa nemala úspech a žalovaný nemá zákonný nárok na ich náhradu ani v prípade úspechu.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.